

MISBRUIKT!

Aan hunne excellenties,
de demissionair minister van Justitie en Veiligheid, mevrouw Yeşilgöz-Zegerius
de demissionair minister van Rechtsbescherming, de heer Weerwind

Inzake de kabinetsreactie op de onderzoeken Commissie Hendriks en LEBZ dd. 30 juni 2023.

Plaats Ede
Datum 12 oktober 2023

Excellenties,

Met een groot gevoel van verontrusting heeft de Stichting uw reactie op beide rapporten gelezen. Het feit dat u de Tweede Kamer op vijf punten onjuist informeert baart ons ernstige zorgen. Hieronder volgen de vijf punten:

1. U schrijft aan de Kamer dat 'de commissie Hendriks concludeert dat georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen met rituele kenmerken op basis van de onderzoeksresultaten onaannemelijk is. Wel acht, de commissie het bestaan van georganiseerd, gewelddadig misbruik van minderjarigen *waarschijnlijk*.' Met deze passage informeert u de Kamer onjuist. De commissie constateert immers op p. 47, regels 15 en 16 dat 'het *onomstreden* is dat georganiseerd en gewelddadig misbruik van minderjarigen bestaat.' Er zit een groot verschil tussen 'waarschijnlijk' en 'onomstreden'.
2. Ten aanzien van de opdracht informeert u de Kamer eveneens onjuist. De opdracht luidde, op uitdrukkelijk verzoek van de Kamer: '*de minister van Justitie en Veiligheid te rapporteren over de beschikbare informatie omtrent het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen in Nederland door gebruik te maken van zoveel mogelijk bronnen en op basis van de bevindingen een advies te geven aan de opsporing*'. U schrijft echter aan de Kamer dat de opdracht luidde om 'een breed perspectief te bieden op het fenomeen georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen *met eventuele rituele kenmerken*'. Die laatste zinsnede staat uitdrukkelijk niet in de opdracht en dit was niet per ongeluk. De commissie heeft zelf in haar rapport en conclusie ook een bredere opdracht aan zichzelf toegeschreven. Dit heeft onder meer geleid tot verwarrende berichtgeving in de media, waarbij de aandacht vooral ging naar datgene, dat de commissie niet als onomstreden had bevonden en niet naar de toch zeer heftige constatering dat georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik van kinderen bestaat. Van u mag verwacht worden uw eigen opdracht te kennen en accuraat weer te geven.

MISBRUIKT!

3. U schrijft dat de Cie Hendriks concludeert dat 'georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen met rituele kenmerken op basis van onderzoeksresultaten onaannemelijk is'. Dat is niet wat de commissie concludeert en dus een onjuiste weergave. De commissie geeft aan dat: "Al met al zijn slachtoffers de enige primaire bron die dit soort misbruik melden en wordt vanuit andere bronnen geen ondersteuning gevonden voor het bestaan ervan."
4. U schrijft dat het Team Kinderporno en Kindersekstoerisme van de Landelijke Eenheid van de politie uitvoerig onderzoek heeft gedaan naar aanleiding van 'aanhoudende beweringen' van Argos. Op basis van dit onderzoek, schrijft u, is georganiseerd sadistisch (ritueel) misbruik niet vastgesteld. Door ritueel tussen haakjes te plaatsen zou de constatering ook georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik zonder rituele kenmerken gelden. Maar dat zegt de Cie Hendriks niet. In deelrapport 5 staat: 'Bij navraag geeft het team aan een klein percentage beeldmateriaal van ernstig sadistisch misbruik en georganiseerd misbruik tegen te komen (hurtcore), maar niet van misbruik met satanische en/of rituele aspecten' (TBKK, persoonlijke communicatie, 20 juni 2022). Ook op dit punt wordt de Kamer door u onjuist voorgelicht.
5. U hebt de aanbevelingen in het LEBZ-rapport aan de politie voorgelegd. De politie geeft in 2.1 van de brief in een reactie weer dat slachtoffers de mogelijkheid van een verzoek op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering hebben en voegt daaraan toe dat slachtoffers gebruik kunnen maken van hun recht op inzage in het strafdossier. Maar slachtoffers hebben niet een afdwingbaar recht op inzage in het strafdossier. Zij hebben slechts het recht om een verzoek tot inzage te doen. Van de politie en van u mag verwacht worden dit te weten. Niettemin herhaalt u deze onjuistheid in uw antwoord aan de Tweede Kamer.

Wij vinden dit schokkend.

Zowel in het LEBZ-rapport als in het rapport van de Commissie Hendriks worden verklaringen van meerdere slachtoffers gezien als één bron en derhalve als zonder waarde. De Commissie Hendriks geeft als uitleg voor gelijksoortige verklaringen van meerdere slachtoffers het bestaan van manipulatie en complottheorieën. De Cie Hendriks benoemt het wantrouwen van slachtoffers naar politie, justitie en soms ook hulpverlening en beschrijft dat slachtoffers vaak geloven, dat personen uit deze instanties bij het netwerk betrokken zijn. De Commissie lijkt geen moment de mogelijkheid te overwegen, dat als meerdere slachtoffers dezelfde personen met een gezagspositie noemen, dit ook gewoon waar zou kunnen zijn en degelijk onderzoek zou rechtvaardigen. Wij wijzen op de kinderrechtters Rueb en Van der Ven, en de directeuren van De Dreef en Zetten. Rueb was een gevierde kinderrechtter in Den Haag; lange tijd werden klachten tegen hem niet serieus genomen. Pupillen van De Dreef en Zetten werden evenmin serieus genomen.

MISBRUIKT!

Het kan ook anders. In het Parool van 17 augustus 2023 wordt melding gemaakt van onderzoek naar een aanrander op een fatbike en met een 'spinnensmoes'. In totaal zestien zaken worden door de politie onderzocht. Geen van deze slachtoffers was getuige bij de aanranding van een ander slachtoffer. Het waren allemaal één op één meldingen. Op 31 juli 2023 werd voor het eerst melding gemaakt in het Parool van een aanrander met een 'spinnensmoes' op een fatbike. Een verdachte werd aangehouden en er kwamen nog elf meldingen binnen. Naar aanleiding van individuele meldingen, die een gelijksoortig feit betreffen, met dezelfde kenmerken, doet de politie grootscheeps onderzoek, en terecht. Zonder enige twijfel zullen te zijner tijd deze individuele verklaringen bijdragen aan het bewijs van de individuele strafbare feiten. Met andere woorden, het feit dat een ander slachtoffer door dezelfde dader ook is aangerand, draagt bij aan het bewijs dat dit een volgend slachtoffer ook is overkomen. Deze slachtoffers wordt, ook terecht, niet tegengeworpen dat zij het verhaal in de krant hadden kunnen lezen en dat hun verklaring daarom geen bewijskracht kan hebben.

Waarom zien de politie, de onderzoekers van de LEBZ en de Commissie Hendriks dan geen verband tussen de verklaringen van deze slachtoffers? Wat is er anders aan zestien slachtoffers die verklaren door een man op een fatbike met een 'spinnensmoes' te zijn aangerand, dan zestien slachtoffers die verklaren op een rituele wijze of door dezelfde persoon of personen seksueel te zijn misbruikt? Waarom wel een grootscheeps politieonderzoek naar de fatbike en niet naar bij naam genoemde personen of specifieke omstandigheden? In het eerste geval leidt dat tot het aanhouden van een verdachte in het tweede geval worden zestien gelijksoortige verklaringen weggezet als één bron en dus geen bron.

Op het rapport van de Commissie Hendriks heeft de Stichting, mede namens andere in die reactie genoemde organisaties, haar reactie aan de Tweede Kamer en aan de minister van Justitie en Veiligheid gezonden. Graag beveelt de Stichting haar aanbevelingen nogmaals bij u aan (pp. 29-34). Naar aanleiding van het LEBZ-rapport en uw kabinetsreactie heeft de Stichting wederom een reactie geschreven. Deze zenden wij u toe, tegelijk met deze brief. Deze reactie heeft als titel gekregen: Bladzijde 47, regels 15 en 16, om te benadrukken dat de Commissie Hendriks haar belangrijke constatering heeft verstopt.

U schrijft dat de schokkende ervaringen van (minderjarige) slachtoffers van georganiseerd sadistisch misbruik waarover in media wordt bericht, onbehagen en wantrouwen in de samenleving veroorzaken. U maakt zich zorgen dat dit wantrouwen leidt tot afbreuk van het vertrouwen in het functioneren van onze instituties en in het functioneren van onze rechtsstaat en dat het kabinet alles in het werk wil stellen om inzicht in dit fenomeen te kunnen vergroten. Wij betwijfelen de oprechtheid hiervan. Uit uw reactie spreekt geen enkele urgentie om deze ernstig ondermijnende vorm van criminaliteit te zien voor wat het is.

MISBRUIKT!

Met name de volgende punten vinden wij zorgelijk:

- U geeft de bevindingen van de Cie Hendriks onjuist weer.
- U lijkt uw eigen opdracht aan de Commissie Hendriks niet te kennen.
- De Cie Hendriks heeft afgezien van een digitaal onderzoek naar ritueel misbruik omdat zij €50.000 te duur vond. U vindt dit geen probleem.
- U lijkt niet zelf nagedacht te hebben, hoe in het strafprocesrecht waarde kan worden toegekend aan verklaringen van slachtoffers/getuigen.
- Het gaat hier om mensenhandel, kinderpornografie, georganiseerde criminaliteit en ernstig gewelddadig seksueel geweld tegen kinderen. Niettemin accepteert u een volstrekt onbevredigende uitleg van de politie waarom deze criminaliteit niet wordt aangepakt.
- U lijkt een halfslachtig plan om de communicatie te verbeteren afdoende te vinden.
- De verantwoordelijkheid voor de aanpak van deze criminaliteit wordt gelegd bij het slachtoffer.
- In het rapport over de LEBZ ontbreekt iedere kritische noot. Het rapport geeft voornamelijk weer hoe tevreden de LEBZ over het eigen functioneren is en u accepteert dit.

U maakt zich druk over het afbreken van vertrouwen in instituties. Wij maken ons druk om het feit dat ondanks de constatering, dat het bestaan van georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik van kinderen onomstreden is, de aanpak hiervan niet proactief ter hand wordt genomen. Wij maken ons druk om de seksuele veiligheid en integriteit van kinderen.

Ons belangrijkste advies naar aanleiding van het LEBZ-rapport is het opheffen van de LEBZ. Een organisatie die als voornaamste doel heeft na te streven *'om onjuiste beschuldigingen op het gebied van seksueel misbruik te herkennen en daarmee onterecht beschuldigen te beschermen tegen vervolging'* zou niet een sleutelpositie moeten hebben in de aanpak van georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik van kinderen. Temeer daar deze organisatie de beoordeling van de waarde van de aangifte door het slachtoffer buiten de rechtszaal houdt. Dit is in strijd met het verdrag voor de Rechten van Kind, met name de artikelen 19 en 34, en met SDG's 5.2 en 16.1.

Wij maken ons ook ernstig zorgen om de toegang tot de rechter voor slachtoffers van georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik. In onze reactie op het LEBZ-rapport gaan wij daar nader op in.

MISBRUIKT!

Het valt ons op dat u onze uitgebreide en gefundeerde reactie op het rapport van de Cie Hendriks, alsmede de daarin vervatte aanbevelingen, in het geheel niet hebt betrokken bij uw antwoord aan de Kamer. Dit duidt niet op een wezenlijke betrokkenheid bij deze ondermijnende vorm van georganiseerde criminaliteit, noch duidt uw antwoord op een adequate inschatting van de ernst en omvang hiervan.

De Kinderombudsman heeft meegelezen met het rapport van de Commissie Hendriks maar heeft zich niet publiekelijk uitgelaten over de constatering van de Cie Hendriks. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen heeft in haar bericht van 7 september 2023 kort verwezen naar de bevindingen van de Cie Hendriks en deze schokkend genoemd. Over het LEBZ-rapport hebben geen van beide zich uitgelaten. Het zou voor de hand hebben gelegen indien de Kinderombudsman of de Nationaal Rapporteur, of beide, zich stevig(er) hadden uitgesproken over de noodzaak tot een robuuste aanpak van het door de Cie Hendriks geconstateerde georganiseerde gewelddadige seksueel misbruik van kinderen, inclusief een slachtoffergerichte benadering.

In haar reactie op de rapporten van Hendriks en over de LEBZ, en naar aanleiding van de kabinetsreactie hierop, heeft de Stichting uitgebreid en onderbouwd aangegeven waarom zowel de rapporten als uw reactie geen urgentie weergeven en onvoldoende zijn om de aanpak van het door de Cie Hendriks geconstateerde georganiseerde gewelddadige seksueel misbruik van kinderen vorm te geven. De Stichting heeft in haar laatste reactie vijf aanbevelingen opgenomen:

- *De Stichting beveelt aan de LEBZ in de huidige vorm op te heffen.*
- *De Stichting herhaalt haar eerdere aanbevelingen en beveelt aan de georganiseerdheid van gewelddadig seksueel misbruik van kinderen de leidraad bij de aanpak te laten zijn.*
- *De Stichting beveelt aan te onderzoeken hoe voor het slachtoffer de toegang tot de rechter kan worden verbeterd.*
- *De Stichting herhaalt haar eerdere aanbevelingen inzake de instelling van een specifiek meldpunt en adviseert daarnaast om in ieder geval ook de slachtofferorganisatie mee te laten praten over de inrichting van een meldpunt.*
- *De Stichting beveelt aan de Nationaal Rapporteur expliciet te belasten met het onafhankelijk monitoren van de aanpak van georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik van kinderen.*

MISBRUIKT!

Het wordt tijd om de bescherming van kinderen tegen seksueel geweld centraal te stellen. En daarmee ook het belang van bescherming van de kinderen die slachtoffer zijn, werden of waren van georganiseerd gewelddadig seksueel misbruik. Het wordt tijd dat u die urgentie voelt en hierop actie onderneemt.

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter

Miranda Freriks
Directeur-bestuurder